

Mucositis (sore mouth/throat)

ਮਿਊਕੋਸਾਈਟਸ (Mucositis) (ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦਾ ਪੱਕ ਜਾਣਾ)

An inflammation of the tissues in the mouth and/or throat is called mucositis. This can be caused by chemotherapy and radiation. Mucositis can start five to seven days after chemo and about two weeks after radiation to the head and neck. If it occurs, it will heal with time and care.

Mucositis can put you at risk for infection. Good mouth care can help prevent infection.

Seeing your dentist for a check up before you start treatment is advised.

Signs of mucositis may be:

- discomfort or pain
- redness
- mouth sores
- burning feeling
- trouble swallowing
- sensitivity to alcohol, hot, cold, salty, spicy or acidic foods and drinks
- pain or difficulty wearing your dentures

ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦੇ ਮਾਸ ਦੇ ਪੱਕ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮਿਊਕੋਸਾਈਟਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੀਮੋ ਜਾਂ ਰੇਡੀਐਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀਮੋ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਜਾਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ ਮੂੰਹ ਤੇ ਗਲਾ ਪੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰੇਡੀਐਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਦ ਸਿਰ ਤੇ ਗਰਦਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰ (Dentist) ਨੂੰ ਦੇਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਿਊਕੋਸਾਈਟਸ ਦੇ ਚਿਨ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ਬੇਆਰਾਮੀ ਜਾਂ ਦਰਦ (ਪੀੜ)
- ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਲਾਲੀ
- ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲੈ
- ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਲਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ (ਅਨਭਵ)
- ਅੰਦਰ ਲੰਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ
- ਸ਼ਰਾਬ, ਗਰਮ, ਠੰਡੀ, ਲੂਣੀ, ਮਿਰਚ ਮਸਾਲੇ ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ (Acidic) ਖਾਣੇ ਜਾਂ ਪੀਣ ਵੇਲੇ ਤਕਲੀਫ
- ਨਕਲੀ ਦੰਦ (Denture) ਪਾਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ

Mucositis (sore mouth/throat)

ਮਿਊਕੋਸਾਈਟਸ (Mucositis) (ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦਾ ਖੱਕ ਜਾਣਾ)

Call your nurse or doctor if you have:

- a fever 38°C or 100.4°F
- trouble eating or swallowing
- white spots in your mouth or on your tongue
- sores in your mouth and/or on your lips

You will require medication to treat these symptoms.

Mouth Care Tips

- Brush your teeth and tongue with a very soft toothbrush. Use a toothpaste with no peroxide, tartar control or fluoride.
Example: Biotene, Sensodyne
- Avoid mouthwashes that contain alcohol.
- Rinse your mouth after eating and before bed. Use one half teaspoon of salt or baking soda to one cup of warm water.
- Do not smoke.
- Do not floss if your blood is low while on chemotherapy.
- If you are having radiation to the head and neck do not floss at all.

ਆਪਣੀ ਨਰਸ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ:

- 38°C ਜਾਂ 100.4°F ਤਕ ਬੁਖਾਰ ਹੋਵੇ
- ਖਾਣ ਜਾਂ ਲਘਾਣ ਵਿੱਚ ਤਕਲੀਫ ਹੋਵੇ
- ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਜੀਭ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਛਾਲੇ ਹੋਣ (spots)
- ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਜ਼ਖਮ ਹੋਣ

ਇਹਨਾਂ ਚਿਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਤੇ:

- ਆਪਣੇ ਦੰਦ ਤੇ ਜੀਭ ਨਰਮ ਜਿਹੇ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰੋ ਟੂਥਪੇਸਟ ਉਹ ਵਰਤੋਂ ਜਿਹਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰੋਕਸਾਈਡ, ਫਲੋਰਾਈਡ ਜਾਂ ਟਾਰਟਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਪਾਰਨ ਤੋਰ ਤੇ ਬਾਇਓਟੀਨ (Biotene), ਸੈਂਸੋਡਾਈਨ (Sensodyne)
- ਮੂੰਹ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਹੋਵੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਬਾਦ ਤੇ ਸੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੂਲੀ ਕਰੋ।
- ਚੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੱਪ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਚਮਚ ਲੂਣ ਜਾਂ ਬੇਕਿੰਗ ਸੋਡਾ ਪਾ ਕੇ ਵਰਤੋਂ।
- ਸਿਗਰਟ ਨਾ ਪੀਉ।
- ਕੀਮੋਥੈਰਪੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਵੇਲੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਥੋੜਾ ਖੂਨ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਫਲਾਸ (Floss) ਨਾ ਕਰੋ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰਦਨ ਜਾਂ ਸਿਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਲਾਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ।

Mucositis (sore mouth/throat)

ਮਿਊਕੋਸਾਈਟਸ (Mucositis) (ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦਾ ਪੱਕ ਜਾਣਾ)

- Keep your mouth and lips moist. Sip water often and use lip balm.
- Suck on ice chips, if receiving 5FU (fluorouracil) chemotherapy.

- ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਤੇ ਬੁੱਲ ਗਿੱਲੇ ਰੱਖੋ। ਪਾਣੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੀਓ ਤੇ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਬਾਮ (Balm) ਵਰਤੋ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ 5 Fu (Fluorouracil) ਨਾਲ ਕੀਮੋਥੈਰਪੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਰਫ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਚੁਸੋ।

If mucositis occurs:

- Eat soft, moist foods that are at room temperature.
- Avoid acidic foods/drinks such as oranges, tomatoes and fruit juices.
- Avoid crunchy and spicy foods.
- Ask to speak to a dietitian.
- Take pain medication.
- Remove your dentures. They can make your mouth sore. If you can not eat without your dentures, wear them to eat then remove them and rinse your mouth.

ਜੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲੇ ਹੋਣ (Mucositis) ਤਾਂ:

- ਕੋਸੇ, ਨਰਮ ਤੇ ਗਿੱਲੇ ਭੋਜਨ ਖਾਉ।
- ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਖਾਉ-ਪੀਓ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਂਤਰੇ, ਟਮਾਟਰ, ਫਲਾਂ ਦੇ ਰਸ ਆਦਿ।
- ਤਜਾਬ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਭੋਜਨ ਨਾ ਖਾਉ।
- ਖੁਰਾਕ ਮਾਹਿਰ (Dietitian) ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰੋ।
- ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਲਵੋ।
- ਆਪਣੇ ਓਪਰੇ ਦੰਦ (dentures) ਲਾਹ ਕੇ ਰੱਖੋ, ਓਪਰੇ ਦੰਦ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਓਪਰੇ ਦੰਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਖਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਦੰਦ ਲਗਾ ਲਓ ਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਲਾਹ ਕੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਲਓ।